

Ellemandsbjerg

Vilfred Friborg Hansen

Ellemandsbjerg er med sine 99 m det højeste punkt på Helgenæs. Til sammenligning er det højeste punkt på Mols, Agri Baunehøj, 137 m og Danmarks højeste punkt Møllehøj 170 m højt. Himmelbjerg er 147 m.

Man finder Ellemandsbjerg ved at parkere på parkeringspladsen på Ellemandsvej ca. midtvejs mellem Esby og Ørby. Fra parkeringspladsen er der en afmærket sti på ca. 250 op til Ellemandsbjergs top.

Det siger sig selv, at udsigten herfra er betagende. Ikke alene ligger hele Helgenæs for ens fødder, men på klare dage kan man se både Sjællands og Fyns kyster, Samsø og Hjelm.

Ellemandsbjerg fungerer også som hundeskov.

Ellemandsbjerg er i dag bar, men omgivet af nåleskov. Forklaringen er, at "bjerg" lige som det øvrige Mols og Helgenæs har ligget bar, med lyng og hede, til op i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet, hvor plantningssagen med Dalgas i spidsen gjorde sig gældende, og en stor del af Mols og Helgenæs blev tilplantet med granskov. Men i slutningen af 1900-tallet og begyndelsen af dette århundrede blev en stor del af granskovene, især på de højeste punkter, fældet, af hensyn til biodiversiteten og rekreative formål, herunder udsigten. På Ellemandsbjerg betød det, at den vide udsigt igen kunne nydes i fulde drag.

Ellemandsbjerg med den betagende udsigt. Foto Visit Aarhus.

Der knytter sig en del sagn til Helgenæs og Ellemandsbjerg. Saxo fortæller, at det var her, Harald Blåtand blev myrdet af sin søn Svend Tveskæg, der havde startet et oprør mod sin magtfulde fader. Drabet skete på en lidet ærefuld måde, idet Harald Blåtand i bogstavelig forstand fik en pil i r..., da han var trådt af på naturens vegne. Pilen var afskudt af en af Svends mænd. Kong Harald flygtede såret til Jomsborg, også kaldet Jumne, en vikingeborg i vndernes land, hvor han døde af sine sår.

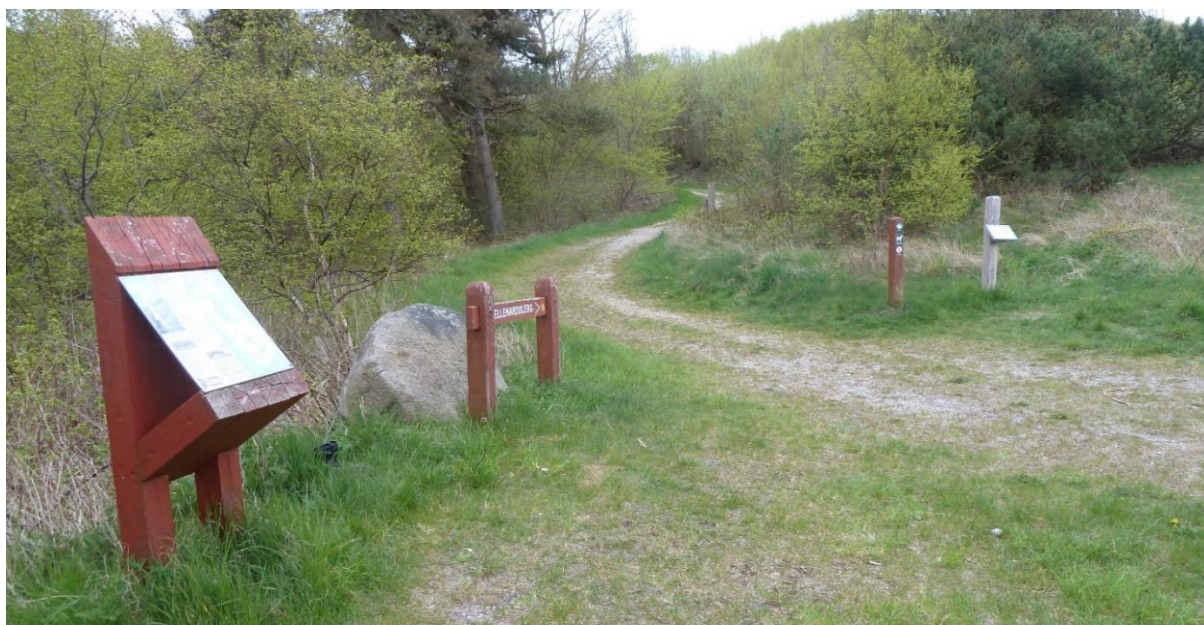
Marsk Stig er også knyttet til Helgenæs. Han menes at have ejet hele Helgenæs, og han var ofte på jagt i området – endda også efter at han var dømt fredløs og havde til huse på Hjelm. Ifølge et af de mange sagn om marsken døde han under en jagt på Helgenæs og blev begravet ved nattetide i Helgenæs kirke af sine mænd – ”hæderlig begravet ved Vor Frues Alter”, som det hedder. Andre sagn knytter dog begravelsen til Feldballe kirke.

I gamle dage har Ellemandsbjerg fungeret som ”baunehøj”, d. v. s. at man tændte ”baune”, bål, på højen i ufredstider for at advare mod fjenden.

Selve navnet Ellemandsbjerg antyder, at stedet har været omgærdet af mystik og sagn i gamle dage. En ellemand er en trold af ellefolket, og oprindelsen til navnet kan være, at højen ifølge overleveringen er skabt af en ellemand, eller at den har været bolig for en ellemand.

Ellefolk er ifølge overleveringen overnaturlige væsner, der typisk lever i høje, moser og skove. De er kendt for deres hang til dans og musik. Ellepigerne er forførende smukke forfra, har oftest løsthængende langt hår og er iført lyse kjoler, men bagfra, i ryggen, er de hule som en rådden træstamme. De lokker mennesker i fordærv eller forårsager sygdom.

Så hvis du træffer en forførende og smuk ellepige ved Ellemandsbjerg, så husk: hun er hul i ryggen!

Adgangsvejen til Ellemandsbjerg, parkeringsplads og vandresti. Foto VFH 2017.